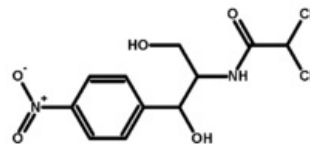

Chloramfenikol

Chloramfenikol je širokospektré bakteriostatické antibiotikum, ve vysokých dávkách působí baktericidně. Jedná se sice o účinné, ale relativně **nebezpečné ATB**. ⚠ **Nikdy se nepoužívá jako lék první volby!** V 70. letech bylo jeho užívání silně omezeno, jelikož se prokázal jeho negativní nežádoucí účinek, totiž možnost indukce **aplastické anémie**.

Vzorec chloramfenikolu

Mechanismus účinku

Inhibuje proteosyntézu, váže se na **50S** podjednotku ribozomu.

Spektrum účinku

Citlivá je většina aerobních G+ i G- bakterií, G+ i G- anaeroby včetně *Bacteroides fragilis*, *Rickettsií*, *chlamydií*, mykoplazmat, salmonel a dále *Neisseria meningitidis*.

Farmakokinetika

Velmi **dobře se vstřebává**, čehož se využívá při život ohrožujících stavech. Aplikuje se především **parenterálně**, možnost i perorálního podání. Má malý distribuční objem. Dobře proniká do tkání, díky malé velikosti molekuly proniká také do mozkomíšního moku. Metabolizován je játry, vylučován ledvinami. Ovlivňuje hladiny řady léčiv (např. warfarinu nebo fenytoinu).

Indikace

- Břišní tyfus,
- Invazivní infekce hemofilem (sérotyp b) rezistentním k ampicilinu
- Těžké anaerobní infekce
- Meningokokové nebo pneumokokové infekce CNS
- Anaerobní nebo smíšené infekce CNS (absces)

Kontraindikace

⚠ **Absolutní kontraindikací je podání chloramfenikolu nezralým novorozencům z důvodu snížené funkce jater a ledvin** (rozvoj tzv. *gray baby syndrome*).

Nežádoucí účinky

- Nausea a zvracení.
- **Poruchy kostní dřeně** – po dávce vyšší než 50 mg/kg a delším použití než 1–2 týdny bývají pravidelné poruchy zrání erytrocytů (vakuolizované jadernaté krvinky v kostní dřeni), anémie a retikulocytopenie, které jsou **reverzibilní**.
- **Aplastická anémie** – patrně u osob s geneticky determinovanou predispozicí, v 50 % **irreverzibilní**. Vznik nezávisí na dávce ani době podání.

Grey baby syndrom

Grey baby syndrom (šedý podle barvy kůže) (*Gray syndrom*, *Grey syndrom*) se objevuje u novorozenců (zejména nedonošených), po podání chloramfenikolu. Příčinou je nedostatečně vyvinutý detoxikační glukuronidázový systém. Syndrom je charakterizován hypotenzí, hypoperfuzí orgánů, rozvine se v kolaps a šok. Podávání, pokud je nevyhnutelné, musí být velmi opatrné s redukovanými dávkami.

Odkazy

Související články

- Antibiotika
- Antibiotická terapie v novorozeneckém věku
- Antibiotikum k léčbě stafylokokové infekce

Externí odkazy

- Chloramfenikol (česká wikipedie)
- Chloramphenicol (anglická wikipedie)

Zdroj

- BENEŠ, Jiří. *Studijní materiály* [online]. [cit. 2009]. <<http://jirben.wz.cz>>.

Použitá literatura

- LINCOVÁ, Dagmar a Hassan FARGHALI, et al. *Základní a aplikovaná farmakologie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2007. s. 481. ISBN 978-80-7262-373-0.
- HAVLÍK, Jiří, et al. *Infektologie*. 2. vydání. Praha : Avicenum, 1990. 393 s. ISBN 80-201-0062-8.
- LOBOVSKÁ, Alena. *Infekční nemoci*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2001. 263 s. ISBN 80-246-0116-8.
- MARTÍNKOVÁ, Jiřina, Stanislav MIČUDA a Jolana CERMANOVÁ, et al. *Vybrane kapitoly z klinické farmakologie pro bakalářské studium* [online]. ©2005. [cit. 2010-08-14]. <<https://www.lfhk.cuni.cz/farmakol/predn/prednbak.htm/>>.